

دوست دارم
زیر سایه پدرم بمانم
گفت‌وگو با مجید انتظامی، خالق ملودی‌های ماندگار و خاطر‌ساز

موسیقی در کشور ما
سردرگم است
صدای ساز حسین مرتبه، خواننده و نوازنده سنتی و سفیر صلح و پیوندهای فرهنگی فراتر از مرزهای کشورمان شنیده می‌شود

ورود به دنیای موسیقی
دشوارتر شده است
نگاه سیدحسام‌الدین سراج، نوازنده و خواننده به آینده هنر اول

همیشه برای روز هفتم

پرونده ویژه
آواها و نواها

لیبرو
نویسی مانند کار
۶ بهمن که در تقویم کشورمان به نام آواها و نواها سند خورده فرصت خوبی است برای مرور ضرب‌آهنگ موسیقی در گوشه و کنار کشورمان

سال نوای ایران روی خط زمان

چند سالی است که جمعی از هنردوستان، با اجرای ویژه برنامه‌های به‌دنبال نکوداشت و قدردانی از استادان موسیقی ایران برآمده‌اند و سال نوای موسیقی ایران را برگزار می‌کنند.

۱۳۹۴
نخستین دوره

خرداد ماه این سال به نکوداشت ابراهیم لطفی، موسیقی‌دان اختصاصی داشت. در این مراسم که با زادروز این هنرمند مصادف بود، شاکر دانش جشن تولدی برای استاد گرفتند و تندیس سال‌نوا اهدا شد. این ایده، نقطه عطفی برای نکوداشت دیگر هنرمندان موسیقی ایران شد.

۱۳۹۵
دومین دوره

دومین دوره سال‌نوای موسیقی ایران، ۷ بهمن ۱۳۹۵ یا باری ۱۰۰۰ هنرمند موسیقی و با حمایت بنیاد آفرینش‌های هنری نیاوران برگزار شد.

۱۳۹۶
سومین دوره

سومین دوره مراسم سال‌نوای موسیقی ایران، ۴ آذر ۱۳۹۶ به نکوداشت هنرمندانی از جمله محسن الهامیان، مینا و محسن افتاده، بهروز همتی و همایون رحیمیان اختصاص داشت.

۱۳۹۷
چهارمین دوره

۲ آذر ۱۳۹۷، در چهارمین سال‌نوای موسیقی ایران، حمایت دفتر منطقه‌ای بین‌المللی Global Understanding به عنوان یک کرسی یونسکو، از این رویداد اعلام شد.

۱۳۹۸
پنجمین دوره

سال‌نوای موسیقی ایران به ایستگاه پنجم رسید و در سکوت خبری با حضور جمعی از هنرمندان برگزار شد.

۱۳۹۹
ششمین دوره

باتوجه به شیوع ویروس کرونا و ضرورت حفظ سلامت هنرمندان ششمین دوره از ۸ تا ۱۱ بهمن ۱۳۹۹ مجازی و با مشارکت ۲۷۰ هنرمند موسیقی و همراهی چند مؤسسه خصوصی، برگزار شد. رونمایی از تمبرهای اختصاصی یادبود دو پیشگسوت موسیقی ایران، حسین دهلوی و هوشنگ ظریف، از مهم‌ترین بخش‌های این مراسم بود.

۱۴۰۱
هفتمین دوره

به‌گفته «علی جعفری پویان» مدیر هنری سال‌نوا، امسال در هفتمین دوره قرار است با نظر سنجی و مشارکت موسیقی‌دانان، بخش ویژه‌ای با عنوان «تندیس قرن سال‌نوای موسیقی ایران» اجرا و به هنرمندان منتخب یک قرن گذشته موسیقی ایران اهدا شود.

پادداشت

آرامش مضاعف در پناه نواها و آواها

علی‌الله سلیمی روزنامه‌نگار

میراث بشری در ساحت فرهنگ، جنبه‌های گوناگونی دارد که بخشی از آن را آواها و نواها تشکیل می‌دهد که زبان مشترک انسان‌ها در کره خاکی هم محسوب می‌شود. انسان‌ها، فارغ از هر نژاد، ملیت، فرهنگ و جغرافیایی، عواطف و احساسات خود را از طریق انواع آواها و نواها بر سر می‌دهند تا هم‌نوعان خود را در غم یا شادی که خودشان دارند سهیم کنند و به نوعی احساسات درونی خود را با دیگران به اشتراک بگذارند.

به بیان دیگر، آواها و نواها از جمله اصالت‌های فرهنگی است که بازخورد نحوه زندگی مردمان در ادوار مختلف تاریخ بشریت را نشان می‌دهد که هر نسل شادی‌ها و غم‌های خود را برای نسل بعدی در قالب آواها و نواها به یادگار گذاشته است. پیشینه این موضوع در سرزمین کهن و تاریخی ایران به قدری طولانی و بلند است که ساکنان این بخش از کره خاکی را در ردیف نخستین مردمان آشنا با اثرات جادویی آواها و نواها قرار می‌دهد.

در آثار به‌جا مانده از سرگذشت چهره‌های فعال عرصه آواها و نواها، فعالان این عرصه را بیشتر به عنوان خنیاگرانی معرفی کرده‌اند که با هنر و استعداد ذاتی خود، بخشی از گنجینه فرهنگ موسیقایی ملی را از نسلی به نسل دیگر منتقل کرده‌اند. البته در تعریف مفهوم «خنیاگر»، به مجموع فعالانی در این عرصه اشاره می‌شود که در نهایت، فرهنگ موسیقایی یک ملت را تشکیل می‌دهند؛ تعاریفی مانند سرودگویی، ساززنده، نوازنده، مغنی، آوازخوان، مطرب، قوال، نوازنده، خواننده و نوابی که همگی در مجموع، جمعیت خنیاگران را تشکیل می‌دهند.

پژوهشگران این عرصه معتقدند، پیشینه خنیاگری ایران را باید از ۴ هزار سال پیش از میلاد هنگام پادشاهی عیلامی‌ها جست‌وجو کرد؛ جایی که بر مهر گلی چغامیش خوزستان ۳ نوازنده با چنگ کماتی، تنبک و بوق یا شیپور با یک آوازه‌خوان همراهی می‌کنند. در این تصویر که «نپساس دلوگاز» خاورشناس آمریکایی آن را نخستین هم‌نوازی یا همان اکستر جهان نامیده، ۳ گونه‌ساز زهی، بادی و ضربی دیده می‌شود که نمایانگر شناخت و پیشرفت عیلامی‌ها از خنیا یا همان موسیقی و ایزار آن دارد. از نمونه‌های دیگر خنیا عیلامی، افزون بر پیچ‌ک‌های انسانی نوازنده چنگ، لیر، سازهای زهی، جفجغه، چغانه در چغان‌نیل شوش و هفت تپه، می‌توان از جام ارجان بهبهان و کول‌فره ایزه هم یاد کرد. جام ارجان، سینی برنزی برآمده از نقش‌مایه‌هایی در هستون است که در آن ۶ نوازنده را پشت سر شاه نمایش می‌دهد.

در سنگ‌نگاره شماره یک کول‌فره هم ۳ نوازنده که یکی از آنها با چنگ عمودی، دیگری با چنگ افقی که با مضراب نواخته می‌شود و نوازنده سوم با گونه‌ای از دف یا دایره در حال نواختن هستند. با اتکا به چنین پیشینه و پشتوانه قوی تاریخی است که اکنون تقویم رسمی کشورمان صاحب یک روز به‌نام «آواها و نواها» شده و دست‌اندرکاران نامگذاری این روز، ۶ بهمن، سالروز وفات «صفی‌الدین ارموی» موسیقی‌دان و خوشنویس ایرانی را برای این مناسبت ملی انتخاب کرده‌اند. اهمیت این نامگذاری بیشتر از آن جهت است که موسیقی اصیل و فاخر ایرانی نقش مؤثر و تعیین‌کننده‌ای در بهبود شرایط عمومی جامعه دارد. به زبان دیگر، موسیقی اصیل و فاخر ایرانی که ترکیبی از انواع نواها و آواست، توانایی این را دارد که حال مردمان این دوره و زمانه را که درگیر انواع روزمرگی‌ها و مشکلات ریز و درشت زندگی معاصر شده‌اند تا حدی بهبود بخشد و روحیه مضاعفی به آنها ببخشد که با انرژی و توان بیشتر به جنگ مشکلات زندگی بروند.

واقعیت امر آن است که زندگی‌های امروزی در مواردی چنان دامنه‌گسترده‌ای پیدا کرده که گاه هزینه‌های تامین انواع نیازهای فرهنگی و اجتماعی و همچنین معاش یک خانواده از درآمدهای آن خانواده بالاتر می‌رود و همین موضوع انسان امروزی را وامی‌دارد بی‌وقفه درگیر کارهای گاه طاقت‌فرسا، برای تامین هزینه‌های گوناگون زندگی شود و در چنین شرایطی اگر نباشد کارکردهای آرامش‌بخش انواع نواها و آواها، تحمل بار سنگین زندگی در زمانه اکنون برای خیلی‌ها به مراتب دشوارتر خواهد شد.

کارشناسانی که با تکیه بر علوم و تجربه‌های علم روانشناسی، از کارکردهای مثبت انواع نواها و آوا در تلطیف روحیه افراد جامعه می‌گویند، معتقدند تأثیرات موسیقی ملایم و فاخر در کاهش استرس همانند یک جلسه ماساژ عمل می‌کند و باعث سلامتی بدن می‌شود. گوش دادن به آهنگی که از آن لذت می‌برید، هورمون کورتیزول را در بدن کاهش می‌دهد و در نتیجه استرس را در بدنتان به شدت پایین می‌آورد.

اشاره به این نکته به این دلیل اهمیت دارد که استرس عامل بسیاری از بیماری‌ها و امراض شناخته شده است.